

D. KOVAČEVIĆ, hotel *Bretanide* u Bolu

otac), potom u Parizu, Pragu, Beogradu i Sofiji. Sudjelovao na izložbama »Lade« i Hrvatskoga društva umjetnosti, samostalno je izlagao u Zagrebu 1917. i 1923. Posthumna izložba priređena mu je u Zagrebu 1927. Za Kovačevićev lik, formiranje presudna je Bukovčeva borba za plenerizam u hrv. slikarstvu; u doba kada se pejzaž smatrao podređenom vrstom slikarstva, on se opredjeljuje isključivo za slikanje krajolika. U krugu hrv. moderne jedini je »pravi« pejzažist, suptilni liričar i interpretator melankoličnoga savskoga krajolika, u čijim se djelima pojavljuje zakasnjeli impresionizam. Osim slika s Plitvica (*Izvor Korane*, 1902) i požeškoga ciklusa (1908–12), do kraja života slika duboka prostranstva posavskoga kraja i serije vrba u svim godišnjim dobima i raznolikim rasvjetama. U ranim se radovima priklanja simbolizmu; često slika sutone, šume i groblja (*Rokovo groblje*, *U zatišju*), koje pod utjecajem Bukovca izvodi poenlističkim načinom. Oko 1905. sasvim se usredotočuje na riječni pejzaž i pleneristički pristup, neumorno tražeći nove impresije i ugođaje (*Vrbe*, *Zimski suton*, *Proljeće*); gama je svijetla, često živih boja (*Vrbik na Savi*), a raznolikost fakture proizlazi iz elemenata koje slika (*Čistina s drvećem*). Usporedo s požeškim ciklusom, snažnijim u fakturi i smjelijim u boji, nastaju njegova glasovita djela: *U predvečerje*, *Vihor*, *Pred oluju*, *Zadnji sunčani traci*. Osobito su ga privlačili refleksi u vodi i promjene u atmosferi. Sredinom drugoga desetljeća njegov se način smiruje; tankim namažom i suptilnom ljestvicom boja slika impresionistička platna (*Jesenji kraj*, *Požnjeto polje*, *Suton na vodi*) i cvjetne motive (*Proljeće u vrtu*). Od 1915. privlače ga krajolici sa snijegom (*Zimski pejzaž*, *Tmurni zimski dan*). Pred kraj života u tematici velikih, različenih voda vraćaju se reminiscencije na simbolizam. Ponekad je eksperimentirao (*Mjesečina*), a radio je crteže, skice i studije u ulju te paste.

LIT.: D. Plavšić, Ferdo Kovačević, *Savremenik*, 1909, 5. — V. Lunaček, Ferdo Kovačević i njegova umjetnost, Vijenac, 1910, 1. — Isti, Ferdo Kovačević — intimni pejzažista, *Savremenik*, 1915, 1–2. — S. Rac, Ferdo Kovačević, *Umjetnost*, 1927, 6–7. — M. Peić, Ferdo Kovačević, u: knjizi: *Hrvatski umjetnici*, Zagreb 1968. — Počeci jugoslavenskog modernog slikarstva (katalog), Beograd 1972, str. 232–233. — V. Kružić *Uchytli*, Ferdo Kovačević, Zagreb 1986. V. K. U.

KOVAČEVIĆ, Milovan, arhitekt (Koprivnica, 10. VII. 1905 — Zagreb, 21. VII. 1946). Arhitekturu studirao u Pragu (1925–27) a diplomirao na Tehničkome fakultetu u Zagrebu. Asistent je kod E. Šena (1932–43). Samostalno izvodi stambenu zgradu u Petrinjskoj ul. 47 (1933) u Zagrebu. S E. Šenom izvodi stambenu zgradu na Trgu hrvatskih velikana 10–13 (1933) i kompleks Tehničkoga fakulteta u Kačićevoj ul. 26 (1940) u Zagrebu, te izrađuje projekt uređenja zagrebačkoga Kaptola uz prigodni katalog i izložbu (1935). God. 1927–41. sudjeluje na natječajima za Hrvatski dom u Osijeku (1928, s J. Pičmanom, II. nagrada), Dom »Sokola« u Šapcu (1928, II. nagrada), »Sokolski dom« u Zagrebu (1930), Banovinsku palaču u Splitu (1930), regulaciju Trga bana J. Jelačića (1930) i radničke ustanove (1932, otkup) u Zagrebu, Hrvatski dom na Sušaku

(1934, otkup), planinarski dom na Sljemenu (1934), Invalidski dom u Beogradu (1935, s J. Pičmanom, Z. Požgajem i A. Augustinčićem), Zagrebački zbor (1935, otkup), upravu Državnoga monopola (1939, II. nagrada) i bolnicu u Beogradu (1940, II. nagrada).

LIT.: I. Zemljak, Izložba regulacije Kaptola, *Revija* (Zagreb), 1935, 1. — V. Potočnjak, Arhitektura u Hrvatskoj 1888–1938, *Građevinski vjesnik*, 1939, 4–5. — P. Jušić, Dva portreta (Pičman i Kovačević), *ČIP*, 1957, 58. — T. Premerl, Hrvatska moderna arhitektura između dva rata, Zagreb 1989. T. Pl.

KOVAČEVIĆ, Neven, arhitekt i urbanist (Stari Grad na Hvaru, 7. V. 1928). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1959. Direktor je Urbanističkoga instituta Hrvatske 1973–85. Projektirao je stambene i javne zgrade u Karlovcu i Borovu. Od 1961. bavi se urbanističkim i prostornim planiranjem (regionalni plan Istre, 1963–67; generalni urbanistički planovi Poreča, 1966. i Vrsara, 1967; urbanistički projekt stambenoga naselja »Novo selo« u Poreču). U okviru »Projekta Južni Jadran« sudjeluje u izradi regionalnoga prostornoga plana južnoga Jadrana, generalnoga urbanističkoga plana Dubrovnika i projekta turističkoga kompleksa Babin kuk (1967–69). Jedan je od pokretača izgradnje sezonskoga grada Červara kraj Poreča.

BIBL.: *Prostorna strategija na Jadranskom turističkom području*, Dometi, 1971, 6; *Istarsko selo u procesu urbanizacije*, ibid., 1971, 9; *Proces urbanizacije i problemi prostornog uređenja*, *Revija za sociologiju*, 1975, 4; *Urbanističko i prostorno planiranje i uređenje prostora u SR Hrvatskoj*, *ČIP*, 1975, 5; *Osvrt na neke prostorne aspekte razvoja turizma na Jadranskom području u Hrvatskoj*, ibid., 1982, 7–8. R.

KOVAČEVIĆ, Nikola, naivni slikar (Mazin u Lici, 1. X. 1933). Bavi se raznim zanimanjima. Nakon susreta sa slikama M. Staničića 1959. u Varaždinu počeo slikati vodenim i uljenim bojama. Od 1970. slika pretežno uljem na sekurit fantastične krajolike. Samostalno je izlagao u Zagrebu 1965. i 1976, te Milanu 1976.

LIT.: B. Kelemen, Nikola Kovačević (katalog), Zagreb 1976. — N. Križić i V. Gracin-Čuić, Naivi 87 (katalog), Zagreb 1987. R.

KOVAČEVIĆ-MIJATOVIĆ, Bosiljka, slikarica (Zadvarje, 8. VII. 1910). Diplomirala na Umjetničkoj školi u Splitu 1929 (E. Vidović, M. Peruzzi). Usavršavala se u Italiji i Francuskoj. Od 1930. živjela u Crnoj Gori (Kolašin, Titograd), 1946–69. lik. pedagog u Dubrovniku. Slika krajolike suzdržana kolorita i masivne konstrukcije arhitekturnih motiva (*Dubrovnik*, 1953; *Zidine*, 1959; *Zidine s Minčetom*, 1962). Njezine mrtve prirode i interijeri iz posljednjih godina odlikuju se vibrantnim potezom i lirskim ugođajima (*Mrtva priroda s Vermeerom*, 1977). Samostalno izlaga u Dubrovniku 1957, 1959, 1963, 1977, 1986, 1988.

LIT.: A. Karaman, Bosiljka Kovačević-Mijatović (katalog), Dubrovnik 1977. — S. Seferović, Bosiljka Kovačević-Mijatović (katalog), Dubrovnik 1986. Ž. Sa.

KOVAČEVIĆ-OVČAČIK, Mira, stručnjak za umjetnički tekstil (Križevci, 15. X. 1909). Studirala u Brnu (B. Viček), usavršavala se u Francuskoj, Italiji i Švicarskoj. Bila je nastavnica na Školi primijenjene umjetnosti 1932–40. i ponovno od 1957; 1948–52. radila u Restauratorskome zavodu JAZU u Zagrebu. Od 1933. samostalno restaurira kulturnopov. tekstilne izrađevine, radi suvremena tkanja za interijere, bavi se ćilimarstvom i tapiserijom. Izradila je sagove s floorovima srp. manastira za Izložbu srednjovjekovne umjetnosti naroda Jugoslavije u Parizu (1950) i tkanu tapiseriju *Zlatna Bula* (1963), prema predlošku Lj. Babića, za zgradu Poglavarstva grada Zagreba. Retrospektivna izložba restauriranoga tekstila priređena joj je u Zagrebu 1976.

LIT.: V. Pavelić-Weinert, Mira Kovačević-Ovčačik (katalog), Zagreb 1976. Ž. Sa.

KOVAČEVIĆ, Dinko, arhitekt (Split, 30. IX. 1938). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1963 (V. Turina). Djeluje u projekt-nim i građevinskim poduzećima »Tehnogradnja« i »Lavčević« te Zavodu za arhitekturu zagrebačkoga Arhitektonskoga fakulteta u Splitu. Nakon prvih projekata u kojima slijedi načela funkcionalizma, K. se služi elementima tradicionalnoga lokalnoga graditeljstva i lokalnih građevnih materijala, poklanjajući osobitu pozornost uklapanju građevina u prirodnu okolicu. U arhitekturu i urbanističke komplekse kao i u unutrašnju opremu poslovnih, ugostiteljskih, turističkih i stambenih građevina K. unosi elemente humanizma, razvijene estetike i privlačne slikovitosti. Autor je hotela »Ruskamena« u Omišu (1966) i »Bretanide« u Bolu (1985), opskrbnoga centra »Dalme« u Splitu (1974), Osnovne škole u Žrnovnici (1989), Srednjoškolskoga centra u »Splitu 3« (1992), Studentskoga doma

u Splitu (1992), stambenih nebodera na Gričama u Splitu (1966), stambenih ulica u »Splitu 3« (Ljubićeva ul., s M. Zorićem, 1970; Šimunovićeve ul., 1975. i Mertojak, 1980), stambenih zgrada »Dvornikovi dvori« u Splitu (1991) te obiteljskih kuća (Marjanović u Splitu, 1971, Pilić u Malom Ratu, 1985. i Miličić u Ražnju, 1973). Od unutrašnjih se uređenja ističu caffè bar »Ibis«, restauracija »Bogart«, »Splitska banka«, »Dalmakomerc« i »Fotomuzikalije« u Splitu te restauracija »Vidovica« u Bolu.

LIT.: I. Maroević, Arhitektura sedamdesetih godina u Hrvatskoj, Arhitektura, 1981, 176–177. — Arhitektura u Hrvatskoj 1945–1985, ibid., 1986, 196–199. — T. Odak, Stanovanje je arhitektura, ibid., 1989–1991, 208–210. — M. Gamulin, Stambena arhitektura u Splitu od 1945. do danas, ibid. D. Ki.

KOVAČIĆ, Josip, skupljač umjetnina (Čakovec, 9. VII. 1935). Diplomirao književnost i doktorirao u Zagrebu. Skuplja djela hrv. umjetnika s kraja XIX. i prve pol. XX. st., koji su poslije pali u zaborav, kao i dokumentaciju o njima; među autorima su mnoge žene. Od više tisuća slika izdvojeno je 1045 kataloških jedinica za donaciju gradu Zagrebu (1987). K. je materijal svoje zbirke prikazao javnosti na 40-tak izložbi (u više hrv. gradova): Nasta Rojc (1983), Sjevernokršćanske slikarice rođene u drugoj polovini XIX. stoljeća (1985), Nepoznati M. Kl. Crnić (1985), niz tematskih izložbi iz opusa Anke Krizmanić (1985–1993), Vera Nikolić (1986, 1994), Zdenka Ostović Pexidr-Srića (1990), Folklorne inspiracije hrvatskih slikarica rođenih u XIX. stoljeću (1990), Naši krajevi i ljudi u djelima hrvatskih slikarica rođenih u XIX. stoljeću (1990), Bogumil Car (1990), Ratni ciklus B. Cara (1992), Hrvatski slikari između art-déco-a i neoklasicizma (1993), Biblijsko-kršćanski motivi u hrvatskom slikarstvu i grafici (1994), Odjeci simbolizma u hrvatskom slikarstvu (1994).

BIBL.: Prilozi za proučavanje i atribuciju slike Vjekoslava Karasa »Djed i unuk«, Informatica museologica, 1983, 3–4.

LIT.: Lj. Kanižaj, Privatna zbirka dr. Josipa Kovačića, Informatica museologica, 1983, 3–4. — M. Peić, Sjevernokršćanske slikarice rođene u drugoj polovini XIX. st. (katalog), Zagreb 1985. — V. Zlamalik, Donacija Josipa Kovačića (katalog), Zagreb 1988. L. D.

KOVAČIĆ, Josip, naivni slikar (Molve, 16. V. 1946). Slika uljem na staklu na način hlebinske škole krajolika i žanr-prizore iz seoskoga života.

KOVAČIĆ, Kuzma, kipar (Hvar, 6. VI. 1952). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1976 (V. Rukljač). Modelira čiste i jednostavne oblike, maštovitih i simboličnih značenja (Marina, Marina, 1976; Jedan svježiji dan, 1980; Konac lipnja, 1981; Za tijelo, 1985). Čvrsto ukorijenjen u hrv. likovnoj i književnoj tradiciji te Bibliji. U kiparskom opusu upotrebljava raznoliki materijal: drvo, kamen, staklo, mjed, žbuku, pečenu glinu, plastične materijale i dr. Izveo skulpture Proljeće na Josipovcu, Krapina 1980. i Šesti čin, Sant'Ambrogio 1982. te poprsja Petra Hektorovića i Hanibala Lucića u Hvaru 1988–90. Izvodi također mjedene vratnice katedrale Sv. Stjepana u Hvaru 1989 (podijeljene na osam polja u okomitom dvoredu); drveno raspelo, u katedrali Sv. Duje u Splitu 1990; novi središnji oltar hvarske katedrale 1993; spomenik Oltar hrvatske domovine, Medvedgrad 1993–94. God 1993. izradio kovanice novoga hrv. novca: kune tri apoena i lipe šest apoena, a 1994. hrvatski dukat (zlatnik). Bavi se scenografijom i grafičkim oblikovanjem, jedan je od osnivača i voditelja galerije »Na Bankete« (1975–85) u Hvaru. — Samostalno izlagao u Hvaru (1976, 1981, 1990), Zagrebu (1977, 1980, 1982, 1986, 1991), Šibeniku (1979), Ljubljani (1981), Splitu (1981, 1984, 1985/86, 1991) i Zadru (1983).

LIT.: Z. Maković, Kuzma Kovačić (katalog), Zagreb 1982. — K. Prijatelj, Kuzma Kovačić (katalog), Dubrovnik 1985. — M. Bešlić, Kuzma Kovačić (katalog), Split 1986. — Isti, K. Kovačić (katalog), Zagreb 1986. — I. Zidić, Kuzma Kovačić (katalog), Zagreb 1991. K. Ma.

KOVAČIĆ, Marin, iluminator (XV. st.). God. 1408. napisao i iluminirao misal za dominikance u Šibeniku a 1412. za dubrovačkoga kancelara Jakova de Ugodonisa (misali nisu očuvani).

LIT.: C. Fisković, Dubrovački sitnoslikari, Prilozi – Dalmacija, 1950.

KOVAČIĆ, Mijo, naivni slikar (Gornja Šuma kraj Molva, 5. VIII. 1935). Po zanimanju zemljoradnik. Crta od djetinjstva, od 1953. radi akvarele. Pripada drugoj generaciji slikara Hlebinske škole. Potaknut osobnim dodirima s I. Generalićem, prihvaća tipičan hlebinski način slikanja na staklu. Poslije krajolika rađenih prema prirodi (Stari grad, 1955) počinje slikati panoramske podravske pejzaže s dubokim perspektivama, uvodeći postupno u kompoziciju usamljene likove ili skupine (Prijelaz preko Drave, 1959). U žanr-prizorima uvjerljivo opisuje običaje svojega zavičaja, pokazujući težnju prema epskoj opširnosti pripovijedanja.

EHU, 30

K. KOVAČIĆ, detalj vratnica hvarske katedrale

Bujnost mašte pojavljuje se u Kovačićevu slikarstvu u obliku simboličnih, mističnih i grotesknih vizija (Memento mori, 1961). Na podlozi fantastičnih krajolika slika događaje prožete ironijom i sarkazmom (Sudnji dan, 1965), ali i mrtve prirode i portrete u kojima pokazuje gotovo veristički domet predočivanja predmeta i izvanredno majstorstvo u tehnici slikanja. — Posebnu cjelinu čine portreti (Čordaš, 1971; Kavkaska rasa, 1973; Slijepac s kornjačom, 1974); većinom su to groteskne spodobе što ih umjetnik slika bez sentimentalnosti. U nekim ostvarenjima ti likovi izviru iz podravske močvare kao protagonisti demonskih prikazanja. Sposobnost personifikacije osjećaja, koja uspijeva životinjski i biljni svijet podići na razinu sugestivne fizionomičnosti, stavlja Kovačićevu umjetnost na posebno mjesto u širem hlebinskome slikarskome krugu. Vladajući potpuno izražajnim sredstvima, K. je ostvario nekoliko remek-djela naivne fantastike; polazeći od života svojega seoskoga ugođaja, uspio je postići fantazmagoričnost mašte koja se može usporediti s brueghelovskom, boschovskom ili grünewaldovskom. — I u njegovim crtežima dolazi do izražaja sposobnost promatranja i bilježenja pojedinosti, te povezivanje stvarnih i zamišljenih motiva (Slijepi starac, 1974; Krik, 1979).

Samostalno je izlagao u Zagrebu (1961, 1969, 1975, 1980, 1982, 1988), Splitu (1963, s I. Večenajem), Zürichu (1965), Dortmundu (1967), Baselu (1968, s I. i J. Generalićem), Veneciji (1974), Milanu (1974, 1976), Hlebinama (1975), Rijeci (1979) i Koprivnici (1980). Zastupljen na izložbama jugosl. i hrvatske naivne umjetnosti u Londonu, Moskvi, Hamburgu, Amsterdamu, Baselu, Veneciji, Šangaju, Pekingu, Tokiju, St. Petersburgu, Madridu, Kuala Lumpuru, Sidneyu, Melbourneu, Jönköpingu, Lurdu.

LIT.: I. Zidić, Realnost i fantastika u djelu Mije Kovačića (katalog), Venecija 1974. — B. Kelemen, Mijo Kovačić (katalog), Zagreb 1975. — V. Maleković, I. Naifš Croati, Novara 1975. — V. Crnković, Gaži, Kovačić, Rabuzin, Trst 1977. — J. Depolo, O Miji Kovačiću (katalog), Rijeka 1979. — V. Crnković, Mijo Kovačić — crteži (katalog), Zagreb 1980. — G. Gamulin, Kovačić, Azzano Decimo 1981. — N. Križić, Mijo Kovačić (katalog), Zagreb 1982. — V. Maleković, Mijo Kovačić, Zagreb 1983. — Isti, Mijo Kovačić (katalog), Dubrovnik 1984. — N. Križić, Eleven naive artists from Yugoslavia (katalog), Tokyo 1986.